

ΠΛΑΙΣΙΟ ΘΕΣΕΩΝ ΜΕ ΑΦΟΡΜΗ ΤΗ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗ ΤΟΥ ΚΙΝΑΛ ΜΕ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΑΣΠΟΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΟΜΑΘΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟ

Κώστας Καραμάρκος

Προαπαιτούμενο για τη χάραξη μιας αποτελεσματικής ομογενειακής πολιτικής με διάρκεια στο χρόνο, όχι μόνο από το ΠΑΣΟΚ/ΚΙΝΑΛ, αλλά από ολόκληρο τον πολιτικό κόσμο της Ελλάδας και την ίδια την πολιτεία, είναι πρώτα από όλα η σωστή χαρτογράφηση των σημερινών και αυριανών κοινωνικών, δημογραφικών, εκπαιδευτικών πολιτισμικών και άλλων δεδομένων των Ελληνικών διασπορών του κόσμου

*Ο Κώστας Καραμάρκος είναι δημοσιογράφος και ζει στη Μελβούρνη

Το ΠΑΣΟΚ/Κίνημα Αλλαγής(ΚΙΝΑΛ), ένα πολιτικό κόμμα της Ελλάδας με ρίζες βαθιές στον Απόδημο και στον Ομογενειακό Ελληνισμό, με αφορμή την επαναχάραξη της πολιτικής του για την Ελληνική Διασπορά, έχει προγραμματίσει και ξεκινάει σε λίγο καιρό μια διαδικασία διαβούλευσης με τις μεγάλες κοινότητες των Ελλήνων και των ελληνικής καταγωγής κατοίκων του εξωτερικού, σχετικά με την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, την ελληνομάθεια και τον πολιτισμό στις χώρες όπου ζει ο εξωελλαδικός Ελληνισμός. Στην Αυστραλία, αυτή η διαδικασία θα κορυφωθεί στις 3 Απρίλη, όπου εκπαιδευτικοί, πανεπιστημιακοί και εκπρόσωποι φορέων ελληνομάθειας, από το μεγαλύτερο δυνατό φάσμα της ομογένειας είναι ο στόχος, θα διατυπώσουν τις δικές τους απόψεις για το συγκεκριμένο ζωτικό για το μέλλον του ελληνισμού θέμα.

Το ελπιδοφόρο εισαγωγικό κείμενο διαβούλευσης που καταρτίστηκε από σχετική ομάδα εργασίας του ΠΑΣΟΚ/Κινήματος Αλλαγής, για να διευκολύνει τη διαδικασία (αναζητήστε το στον ιστότοπο του ΚΙΝΑΛ), προσπάθησε να απαντήσει στο ερώτημα «Ποια ελληνόγλωσση και πολιτισμική εκπαίδευση για το πρώτο μισό του 21ου αιώνα απαντά στις ανάγκες της Διασποράς και ενισχύει την αλληλοϋποστήριξη, την αμοιβαιότητα και τις συνέργειες μεταξύ Διασποράς και Ελλάδας.

Οι δύο βασικοί προγραμματικοί στόχοι που θέτει το κείμενο είναι οι εξής. Πρώτον, η αύξηση κατά 50% των ατόμων που λαμβάνουν πιστοποίηση της ελληνικής γλώσσας στα διάφορα επίπεδα και αύξηση των μαθητών/μαθητριών που λαμβάνουν credits για τη γνώση της ελληνικής γλώσσας στα εκπαιδευτικά συστήματα της χώρας εγκατάστασης. Δεύτερον, η αύξηση του αριθμού των μαθητών/σπουδαστών «πρεσβευτών της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού», μέσω οργανωμένης βιωματικής εμπειρίας στην Ελλάδα.

Υπάρχουν και άλλοι ενδιαμέσοι στόχοι, όπως η αύξηση του αριθμού των κέντρων διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας και ελληνικών σπουδών στο εξωτερικό, η ενίσχυση των συστημάτων εκπαίδευσης των φορέων, στην Ελλάδα και στη Διασπορά, η αύξηση του αριθμού των διδασκόντων της ελληνικής γλώσσας και η ποιοτικότερη εκπαίδευσή τους με στόχευση τη βιωματική εμπειρία στην Ελλάδα, προγράμματα ανταλλαγών και διασύνδεσης μεταξύ φορέων της Διασποράς και της Ελλάδας, με ξεχωριστή ταυτότητα για κάθε χώρα, κ.λπ.

Ως ενδεικτικές στρατηγικές υλοποίησης προτείνονται για παράδειγμα η ενδυνάμωση της κοινωνικής θέσης της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού μας στις χώρες μόνιμης διαμονής/εγκατάστασης

της διασποράς, η πρόωθηση και η διεθνοποίηση της γλώσσας και του πολιτισμού σε όλες της τυπικές και άτυπες βαθμίδες μάθησης (δια βίου και ηλεκτρονικές, διαπολιτισμικές και άλλες), η ανάλογη χρηματοδότηση, λογοδοσία και αξιολόγηση των πολιτικών αυτών, κ.α.

Κατά την άποψή μου, όλοι σχεδόν οι άξονες του κειμένου διαβούλευσης κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση, έστω και αν ορισμένοι στόχοι, π.χ. αύξηση κατά 50% των ατόμων που λαμβάνουν πιστοποίηση της ελληνικής γλώσσας στα διάφορα επίπεδα, μπορεί να θεωρηθούν μαξιμαλιστικοί, τουλάχιστον για το κοντινό και μεσοπρόθεσμο μέλλον, ή και ελλαδοκεντρικοί. Προαπαιτούμενο για τη χάραξη μιας αποτελεσματικής ομογενειακής πολιτικής με διάρκεια στο χρόνο, όχι μόνο από το ΠΑΣΟΚ/ΚΙΝΑΛ, αλλά από ολόκληρο τον πολιτικό κόσμο της Ελλάδας και την ίδια την πολιτεία, είναι πρώτα από όλα η σωστή χαρτογράφηση των σημερινών και αυριανών κοινωνικών, δημογραφικών, εκπαιδευτικών πολιτισμικών και άλλων δεδομένων των Ελληνικών διασπορών του κόσμου, που βρίσκονται σε διαφορετικό στάδιο κοινωνικής εξέλιξης, έχουν διαφορετική μεταναστευτική/κοινωνική ιστορία, διαφορετικές μορφές οργάνωσης, διαφορετικές επιμέρους ανάγκες, κ.λπ.

Δε χρειάζεται να ανακαλυφθεί ξανά ο απόδημος/ομογενειακός/διασπορικός τροχός στην Ελλάδα. Βασική τεχνογνωσία και εμπειρία υπάρχει, κυρίως από τη μεριά του ΠΑΣΟΚ, που υπήρξε μπροστάρης ως κυβέρνηση σε θέματα χάραξης και υλοποίησης πολιτικών για θέματα Απόδημου Ελληνισμού και Ομογένειας. Αυτογνωσία, συστηματικοποίηση, επικαιροποίηση, υπερκομματική προσέγγιση και ΚΥΡΙΩΣ θέαση των εκπαιδευτικών, πολιτισμικών και άλλων πραγμάτων όχι μονάχα από την πλευρά της Ελλάδας, αλλά και από την πλευρά των διαφορετικών ελληνικών διασπορών του κόσμου χρειάζομαστε, για να πάμε μπροστά.

Κεφαλαιώδες ζήτημα για την ελληνομάθεια και τον πολιτισμό του Ομογενειακού Ελληνισμού, δεν είναι μονάχα το τι καταλαβαίνει, τι θέλει και ποιους στόχους βάζει η ελληνική πολιτεία για τους τρίτης και τέταρτης γενιάς ελληνικής καταγωγής κατοίκους του εξωτερικού, ή για τους απόδημους της δεκαετίας της κρίσης. Το σημαντικότερο ζήτημα είναι το ποιες προτεραιότητες και ποιες ανάγκες στη συγκρότηση της ατομικής και συλλογικής (μειονοτικής/εθνοτικής) ταυτότητας των ελληνικής καταγωγής κατοίκων του εξωτερικού καλύπτουν η ελληνομάθεια (που δε χρειάζεται να είναι αποκλειστικά ελληνόγλωσση) και οι διάφορες πτυχές της νεοελληνικής ταυτότητας, έτσι όπως την αντιλαμβάνονται οι απόδημοι και οι ομογενείς. Αυτοί και αυτές που δραστηριοποιούνται στην οργανωμένη ζωή της ομογένειας και αυτοί και αυτές, οι περισσότεροι, που είναι εκτός «παροικίας».

Η ομογένεια της Αυστραλίας για παράδειγμα, στη συντριπτική της πλειοψηφία αποτελείται πλέον από άτομα δεύτερης, τρίτης και τέταρτης γενιάς, ενώ σε ελάχιστα χρόνια οδεύουμε προς τη βιολογική εξαφάνιση της πρώτης γενιάς, καθώς και στο ξεθώριασμα της μνήμης και της βιωματικής σχέσης με το μετανάστη παππού και τη μετανάστρια γιαγιά που μιλούσαν Ελληνικά στα εγγόνια, κατάγονταν από την αγροτική κυρίως Ελλάδα και ήταν οι περισσότεροι/ες βιομηχανικοί εργάτες και εργάτριες. Επίσης, με την αποβιομηχανοποίηση της χώρας, τον κατακερματισμό της κοινωνίας και την υποχώρηση των συλλογικοτήτων και της πολιτικής ταυτότητας των μελών της ομογένειας, η εθνοτική ταυτότητα όσων ασχολούνται με την οργανωμένη ομογενειακή ζωή, ορίζεται πρωτίστως με όρους βιωματικούς, ατομικούς ή οικογενειακούς, και θρησκευτικούς. Βαφτίσια, γάμοι, εορτασμοί Χριστουγέννων και Πάσχα, μεσογειακή/ελληνική διατροφή, χοροί, γλέντια και μια μεταφυσική και απλουστευτική πολλές φορές περηφάνεια για την ελληνική